

Bestuursovereenkomst Samenwerking Aanpak Selibon Lagun

PARTIJEN

1.
Het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire (hierna: het Bestuurscollege), rechtsgeldig vertegenwoordigd de heer C. Abraham, gedeputeerde van het Bestuurscollege (hierna BC);

En

2.
De Staat der Nederlanden te dezen vertegenwoordigd de heer E. van Marum, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK);

OVERWEGENDE:

- de urgente risico's voor volksgezondheid, natuur en milieu veroorzaakt door de huidige situatie op de stortplaats Selibon Lagun;
- de aanbevelingen van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) uit het meeste recente IBT-Inspectierapport van 5 november 2025 en de noodzaak tot versterking van de toezicht, handhaving en bedrijfsvoering rond Selibon Lagun;
- de moties van de Tweede Kamer (motie Bruyning/White; motie Ceder) die oproepen tot een versnelde sluiting van de stortplaats en een gezamenlijke aanpak van de afvalproblematiek op Bonaire;
- het bestuurlijk overleg tussen partijen waarin is vastgesteld dat voortgang alleen kan worden bereikt op basis van wederkerige en afdwingbare afspraken;
- dat het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) de in deze samenwerkingsafpraak opgenomen afspraken steunen binnen de reikwijdte van de wettelijke taken, beleidsbevoegdheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van afvalbeheer, milieubescherming en natuurbeheer;
- dat Selibon N.V., als uitvoerder van afvalinzameling en -verwerking op Bonaire, volledig instemt met de afspraken in deze overeenkomst voor zover deze betrekking hebben op haar taken, bedrijfsvoering, verplichtingen en bevoegdheden;
- de wens van partijen om te komen tot een structurele, duurzame en gezonde afvalverwerkingsketen op Bonaire.

KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN:

Artikel 1 – Reikwijdte van de samenwerking

1. Deze bestuursovereenkomst ziet op samenwerking tussen partijen op vijf trajecten:
 - A. De bedrijfsvoering en financiële stabilisatie van Selibon N.V.;
 - B. De aanpak van de stortplaats Selibon Lagun (korte termijn);
 - C. De uitvoering van vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken (VTH) door of namens het Bestuurscollege, met betrokkenheid van de Omgevingsdienst NL (ODNL);
 - D. De uitvoering van de aanbevelingen uit het ILT-rapport van 5 november 2025;
 - E. Het langetermijnperspectief voor afvalverzameling en verwerking op Bonaire, inclusief besluitvorming over een alternatieve locatie en vervroegde sluiting van Selibon Lagun.

2. Partijen erkennen dat deze trajecten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en alleen in samenhang kunnen worden uitgevoerd.

Artikel 2 – Verplichtingen van het Bestuurscollege

2.1 Bijdragen aan Selibon N.V.

1. Het Bestuurscollege verplicht zich voor het jaar 2025 tot een bijdrage van USD 3,8 miljoen aan Selibon N.V. in de vorm van een kapitaalinjectie bestaande uit:

- Liquiditeitssteun (USD 500,000);
- Investerings in materieel en gedeeltelijk opschonen van de crediteurenlijst (USD 3,150,000); en
- Door middel van aanvullende afspraken die bijdragen aan lastenverlichting van Selibon N.V. (de lastenverlichting ziet op USD 1,400,000 afname GFT-afval, USD 400,000 noodherstel huisvesting en USD 200,000 ten behoeve van generieke lasten, zoals afdek materiaal).

2. Voor 2026 wordt rekening gehouden met een lastenverlichting voor Selibon N.V. van USD 2,300,000 in totaal. Dit komt in de vorm van het ter beschikking stellen van afdek materiaal door het Bestuurscollege (USD 900,000) en overige lastenverlichting (operationele kosten) door middel van de in 2025 gepleegde investeringen in materieel door het bestuurscollege. De investeringen in materieel (stortplaatsmachines en inzameltrucks) geven een lastenverlichting van USD 1,400,000 op structurele basis. Deze bijdragen worden waar relevant vastgelegd in de begroting 2026 en zal het Bestuurscollege ter besluitvorming voorgeleggen aan de Eilandsraad.

3. In 2026 draagt het Bestuurscollege zorg voor de gezonde bedrijfsvoering van Selibon N.V. Het Bestuurscollege brengt in kaart wat hier voor nodig is op basis van de begroting van Selibon N.V. en door middel van een onderzoek door een onafhankelijke externe deskundige partij, in samenwerking met BZK, zoals beschreven in lid 4.

4. Het Bestuurscollege geeft, samen met BZK, een onafhankelijke externe partij, met deskundigheid in afvalbeheer en -verwerking, de opdracht tot het uitvoeren van een externe audit bij Selibon N.V. naar de financiële, organisatorische en materiële ondersteuning die Selibon N.V. nodig heeft voor een gezonde bedrijfsvoering en financiële stabilisatie van Selibon N.V. Het rapport van dit onderzoek wordt vóór 1 maart 2026 opgeleverd. Het Bestuurscollege verbindt zich aan de uitkomsten van dit voornoemde onderzoek en het rapport.

5. Het Bestuurscollege bevestigt dat de directie van Selibon N.V. zich herkent in deze gemaakt afspraken.

2.2 Kostendekkende tarieven en bedrijfsvoering

1. Het Bestuurscollege stelt per 1 januari 2026 een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Selibon N.V. vast met als doel Selibon N.V. in staat te stellen zijn taak ten aanzien van afvalbeheer en verwerking uit te kunnen voeren.

2. Het Bestuurscollege stelt voor 1 januari 2027 kostendekkende tarieven voor afvalinzameling en afvalverwerking vast zowel voor commerciële als particuliere partijen, in overeenstemming met de directie van Selibon N.V.

3. Het Bestuurscollege treft aanvullende maatregelen die bijdragen aan een structureel financieel duurzame bedrijfsvoering.

2.3 Uitvoering VTH-taken Selibon Lagun

1. Het Bestuurscollege sluit uiterlijk 1 januari 2026 een samenwerkingsovereenkomst met Omgevingsdienst NL, waarin wordt afgesproken dat de Omgevingsdienst NL het Bestuurscollege maximaal ondersteunt voor de uitvoering van VTH-taken bij Selibon Lagun binnen de reikwijdte van het Inrichtingen- en Activiteitenbesluit BES (IAB BES). De beslissingsbevoegdheid blijft in dat kader bij het Bestuurscollege.

2. Omgevingsdienst NL stelt in afstemming met Bestuurscollege een collegiaal team samen van medewerkers van Bestuurscollege (beleid, coördinatie met uitvoering), Omgevingsdienst NL experts op het gebied van VTH voor afvalverwerking en daarnaast inzet van afval experts van RWS in

opdracht van IenW. Het team krijgt de opdracht om zowel de korte termijn problematiek op te lossen als concrete voorstellen te doen voor een duurzame oplossing.

3. In de samenwerkingsovereenkomst wordt vastgelegd dat Omgevingsdienst NL periodiek rapporteert (maandelijks) aan het Bestuurscollege over de voortgang en uitgevoerde handelingen.

2.4 Kortetermijnmaatregelen stortplaats

Het Bestuurscollege geeft, samen met de directie van Selibon N.V., uiterlijk op 15 december 2025 verleende de opdracht voor de uitvoering van de reeds uitgewerkte werkpakketten, waaronder:

1. Het omheinen van de stortplaats en/of het plaatsen van 24/7 cameratoezicht, waardoor onbevoegden zich niet meer op het terrein kunnen bewegen, alsmede het opstellen van een concreet plan voor een permanente omheining;
2. Het inrichten van een nieuw stortvak volgens de geldende milieunormen;
3. Het afwerken en mitigeren van risico's van de bestaande stortplaats;
4. Overige vervolgacties conform projectplan.

2.5 Uitvoering aanbevelingen ILT

1. Het Bestuurscollege verwerkt uiterlijk op 1 januari 2026 alle in het meest recente ILT-rapport opgenomen aanbevelingen in een geactualiseerd en integraal plan.

2. Dit plan bevat in ieder geval:

a. een procesplanning waarin per aanbeveling wordt opgenomen:

- het beoogde resultaat;
- de verantwoordelijke organisatie(s);
- de benodigde besluiten;
- de wettelijke grondslagen;
- de planning voor de oplevering;

b. De maatregelen gericht op:

1. het vaststellen van een integraal toezicht- en handavingsbeleid;
2. het opstellen van een eilandsverordening IAB BES;
3. het intrekken of aanpassen van verordeningen die strijdig zijn met het IAB BES;
4. het afhandelen van meldingen van bedrijven van type II;
5. de uitvoering van VTH-taken bij bedrijven van type III;
6. het aanpakken van de asbestproblematiek conform wet- en regelgeving.

3. Het Bestuurscollege verstrekt het plan aan de staatssecretaris van BZK.

4. De beoordeling van dit plan en de monitoring van de uitvoering van deze aanbevelingen vindt plaats binnen het bestuursakkoord, zoals vermeld in artikel 4.

Artikel 3 – Verplichtingen van BZK

3.1 Bijdrage korte termijn

BZK financiert in 2025 en Q1 2026 de uitvoering van het werkpakket, genoemd in artikel 2.4, onder 2, voor een bedrag van € 1,5 miljoen middels een bijzondere uitkering aan het openbaar lichaam. Deze financiering is onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring. Dit bedrag is bestemd voor de inrichting van het nieuwe stortvak volgens de geldende milieunormen.

3.2 Aanvullende financiële inzet

1. BZK zet zich in om aanvullende financiering in Q2 2026 mogelijk te maken voor werkpakketten 3 en 4 uit artikel 2.4 van deze overeenkomst en een bijdrage te doen aan een Gezondheidseffectrapportage voor de omwonenden van de stortplaats Selibon Lagun.

2. IenW treedt spoedig in overleg met het Bestuurscollege over de inzet van de nog beschikbare financiële middelen voor het programma Afval op Maat die op de begroting van IenW (2026 en 2027) zijn gereserveerd zodra de verantwoording van reeds verstrekte middelen voor Afval op Maat is afgerond en de nieuwe afvalvisie (herijking) is opgeleverd.

3.3 Capacitaire ondersteuning

BZK ondersteunt het Bestuurscollege bij het opstellen van de uitvoeringsagenda, monitoring en afstemming met betrokken rijksdiensten.

3.4 Wetgeving en financiën

1. De staatssecretaris van BZK zet zich in om een streefdatum op te nemen/formuleren voor het Awb-traject. Het wetstraject is inmiddels in voorbereiding in samenwerking met onder andere de juristen van het openbaar lichaam Bonaire.
2. Het kabinet erkent - zoals beschreven in de kabinetsreactie op het advies "Samen naar beter: aanbevelingen voor het rijksbeleid voor het fysieke domein in Caribisch Nederland" van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur - dat het rapport 'Klein gebied, grote opgave' van Andersson Elffers Felixen en het advies van de Raad voor Openbaar Bestuur laten zien dat de financiering voor investerings-, onderhouds- en vervangingsopgaven in de fysieke infrastructuur nog tekortschiet. De adviezen benadrukken dat een structurele financiering voor een duurzame bekostigingssystematiek van de eilandelijke infrastructuur ontbreekt. Het is daarbij aan een nieuw kabinet om te verkennen hoe bovengenoemde opgaven opgepakt kunnen worden.

Artikel 4 – Voortgang en monitoring, Bestuursakkoord Bonaire 2024 – 2027

1. Deze bestuursovereenkomst 'aanpak Selibon Lagun' wordt toegevoegd aan het Bestuursakkoord Bonaire '2024 – 2027'.
2. De uitvoering van de aanpak Selibon Lagun wordt daarmee onderdeel van de uitvoeringsagenda 2026 die voor 31 december 2025 wordt vastgesteld.
3. Monitoring van de voortgang vindt plaats tijdens de periodieke 'Stuurgroep Bestuursakkoord Bonaire' dat ieder kwartaal plaatsvindt met deelneming van het Bestuurscollege, vertegenwoordigers van BZK en waar relevant betrokken departementen.

Artikel 5 – Ontbindende voorwaarden

1. Indien het Bestuurscollege de verplichtingen uit artikel 2 niet nakomt, vervalt de verplichting van BZK om financiële bijdragen te verstrekken of werkzaamheden te financieren onder artikel 3.

Artikel 6 – Langetermijnperspectief afvalverwerking

1. Partijen streven gezamenlijk naar sluiting van Selibon Lagun uiterlijk 31 december 2028.
2. Het Bestuurscollege besluit uiterlijk 1 juli 2026 over een alternatieve locatie voor afvalverwerking en de daaraan verbonden maatregelen.
3. De verdere uitwerking geschiedt in samenwerking met LVVN, IenW en BZK en omvat:
 - A. technische haalbaarheid;
 - B. financieringsstructuren;
 - C. benodigde vergunningverlening;
 - D. samenloop met NMBP-fase 2 en infrastructuurbeleid.
4. Na verdere invulling van het langetermijnperspectief maken partijen uiterlijk 1 juli 2026 aanvullende afspraken over de uitvoering en governance van dit traject.

Artikel 7 – Uitvoeringsagenda en monitoring

1. Partijen stellen uiterlijk 4 december 2025 een gezamenlijke uitvoeringsagenda vast, waarin de afspraken gemaakt in deze overeenkomst zijn verwerkt.
2. De uitvoeringsagenda bevat in ieder geval:
 - fasering van alle afspraken;
 - verantwoordelijkheden per actie;
 - rapportagemomenten;
 - escalatiemechanismen bij stagnatie;
 - gezamenlijke evaluatiemomenten.
3. Partijen monitoren de voortgang periodiek in bestuurlijke overleggen.

Artikel 8 – Inwerkingtreding en looptijd

1. Deze bestuursovereenkomst treedt op 20 november 2025 in werking.
2. De overeenkomst loopt tot het moment waarop alle afspraken zijn uitgevoerd of door de overeenkomst door partijen gezamenlijk wordt beëindigd.

Aldus overeengekomen en ondertekend in tweevoud te Den Haag, 20 november 2025

De staat der Nederlanden,

Het bestuurscollege van het openbaar
lichaam Bonaire,

Eddie van Marum

Clark Abraham

Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties,
*Koninkrijksrelaties, Digitalisering en Herstel
Groningen*

Gedeputeerde Bestuurscollege Bonaire